

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR: HELYBEN: EGY ÓRA 1 KORONA, NEGYEDÉVRE 3 KORONA, VIDÉKEN: EGY ÓRA 1 KORONA 50 FILLÉR, NEGYEDÉVRE 4 KORONA 50 FILLÉR

PÁRTOKTÓL FÜGGETLEN
POLITIKAI NAPILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. HEGEDŰS LORÁNT
KIADÓTULAJDONOSOK: HOFFMANN ÉS KRONOVITZ
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: PIAC-UTCA 49

Az alkotmánypárt lelki világa

Debrecen, szeptember 25.

Érdekes és férfiasan nyílt szavakat olvastunk ma a lapokban az újdonsült párt-ról, az alkotmányról címzettől. Tisza István gróf szövege róla elismeréssel, előzékenységgel s meglehetősen várakozással teljesen. C'est roi mens chevaleresque, tanulhatna belőle s tőle még oly kiváló férfiu is objektivitást, mint Grand Seigneur *Andrássy Gyula* gróf. Ha *Andrássy* gróf hatalomra törekszik — s valóban nem rossz dolgot kíván, ki püspökséget óhajt — Tisza örül neki, legalább lesz, kinek a hatalmat átadni, ha akkorára az új párt letette az érettségi bizonyítványt. Mert most még egyéb érdeme sincs, bár nem is lehet, minthogy született és pedig elég előkelő ágyban s mánás bábák s dúsgazdag keresztapák képviselték a bethlehemi jászol köré festeni szokott jámbor kérődzőket.

Tisztelet Tisza István optimista várakozásainak s lovagiasságának, midőn kenyérral — hatalommal — dobja vissza azokat, kik őt követik — bünpártolás, tanubefolyásolás vádjával, meg az ég tudja mi mindennel — dobálták meg. Mi ez optimizmusban azonban nem osztozunk. Mi egy cseppet sem bizunk az alkotmánypárt életre hivatottságában. Tenghet-lenghet hosszabb-rövidebb ideig, mint egyik keresztapja, a néppárt; de vérszegény fog ő szegény maradni mindig, míg csak mindenkorra el nem alszik. Miért? Egészséges gyermek csak egészséges szülők kicsattanó élő szerelméből születhetik, de nem beteg vérből s gyűlöletből s ideges helyét nem leléshől.

Az obstrukciós fajtalanságban megromlott sokaknak vére abban a parlamentben, sokaknak szívében urrá lett a gyűlölet, féltékenységgel, megsértett hűség, amit az önszeretet hazafias aggodalomnak szeretne minősíteni; sokan kizököknek épp ezért az egészséges, természetes életirányból . . . Keresik magukat . . . porturiunt et nascitur aliquid . . . alkotmánypárt.

S amilyen egészségtelen a vér s lélek, amelyből ez a párt született, épp oly egészségtelen az újszülött is szegény, már látni rajta. Nem más mint egy kisebb kiadásu, tán zártabb körű s talán előkelőbb tónusu új koalíció, melyben elveik fenntartásával még Bokányiék is helyet foglalhatnak.

No a koalíciót ismerjük. Az országot felforgatni, a kormányzás menetét megakasztani — erre alkalmas volt, hisz felelősséggel nem tartozott, csak a hazafias szívének, ezzel a lurkóval pedig mident be lehet vétetni. De kormányozni, felelősséggel — une antre chose; a fenntartott elvek

hajba kapnak egymással. *Andrássy Gyula* gróf nem az a tüzes olvasztó kohó — ehhez igen előkelő ur — hogy a maga ideáljaiba bírná azt a sok elvet beolvasztani s valamit aztán alakítani belőlük a maga céljai szerint.

És mi a program? Hogy a külügy s hadsereg kérdéseiben possibilis akar lenni, csak természetes, hisz hatvanhetes léteére csak nem lesz kormányra képtelenebb a negyvennyolcnál.

Házszabályrevízió, választójogrevízió, parlamentiörtség-revízió . . . ez a sok visszaesinálási-illúzió csak nem lehet program. Volt már egyszer egy ilyen revíziós párt Magyarországon. Persze, ha időközben a közigazgatási reform meglesz s sok egyéb, majd ez is revízió alá fog kerülni mind. Hát egészséges gyermek ez? Szükség van ezért új pártra? Avagy a változás, az újítás annyiból fog állni, hogy Tisza vagy Héderváry helyébe más valaki fog jönni, kit esetleg *Andrássynak* hívnak, ki aztán épp úgy fog revideálni, mint annak idején *Zichy Aladár* gróf? Tant de bruit pour un conte!

E sorok írója úgy látja, hogy más fájdalmai vannak a nemes grófnak. És ezt lehet is érteni. Az obstrukciós szégyenfolt úgy véli, rá van sütve az ellenzékre a parlamenti örség felállításában. Egy moeskot akar *Ágnes* asszony lepedőjéből kimosni, egy vérfoltot és akkor is ott látja, amikor foszlányokká lett már vászna. — Tragikum: a megtörténtet szeretné meg nem történtté tenni. S ez absurdum.

Benn van a szégyenfolt a lélekben, nem az örségben, onnan tessék eltávolítani e foltot, nem a megtörténtet tagadni, hanem komoly, fegyelmezett, parlamentáris, alkotó munkával s ennek tulragyogó fényével tessék azt a sötét foltot felszívadni. Tessék elhinni, hogy az örség önmagától eltűnik akkor az aktivitás teréről. Csak a képviselő urak legyenek aktívak.

Különben pedig szükség van új pártra, de valami másminyenre s más minőségűre, más, más minőségűre, egészséges vérral, szívvvel s lélekkel . . . melyben a magunk, élet után szomjazó ideáljaira találunk. Veniat regnum tuum! Egészséges, történelmi életünkkel szerves — szociális pátra.

F. B.

= **Minisztertanács.** Fővárosi tudósítónk táviratozza: Ma délután hat órakor Tisza István gróf elnöklése alatt a miniszterelnökségi palotában minisztertanács volt, amelyen felyőügyeket tárgyaltak.

— **Két miniszter titkos tanácsos.** Sándor János belügyminisztert és Balog Jenő igazságügyminisztert akirály valóságos belső titkos tanácsossá nevezte ki. Az erről szóló királyi kéziratok már legközelebb megjelennek a hivatalos lapban.

Utazás Boszniában a magyar érdekekért

Debreceni Jenő utja. —

III.

Említettem már, hogy a kormányzóságnál és közigazgatásnál nem csekély számban vannak magyarok. Mégis ki kell emelnem, hogy aránylag legkedvezőtlenebb az arány a műszaki tisztviselőknél, kevés magyar mérnök van bosnyák állami és vasuti szolgálatban. A dolog ugyanis úgy áll, hogy az állami mérnökök javadalmazása nagyjából egyforma Magyarországon és Boszniában, úgy, hogy különös vonzerővel mérnökeinkre nem bír a bosnyák állami szolgálat. Miután pedig a magyar állami közigazgatás különböző ágaiiban ma meglehetősen mérnökhány van, a magyar mérnök itthon helyet talál és Boszniába nem megy.

Magyar mérnököket!

Ugyde — bárki intézze is végső fokon a közszállítások ügyét — legfőképp mégis a mérnökön fordul meg, hogy miféle cikk szállíttassék és hogy ki szállítson. Mert a legnagyobb objektivitás mellett is abban bizik mindenki leginkább, amit megszokott. A mérnök is oly eszközt, szerkezetet akar beszerezni, a melyet otthon látott, a német németet, a magyar magyart. Egy még fejletlen ipari országban, — mint Bosznia — az állami munkálatok óriási módon befolyásolják a magán-szállításokat is, mert kézen fekvő dolog, hogy a magános ember is olyat vásárol, mint az állam, nem lévén meg az a műszaki gyakorlottság, mely az iparilag fejlett országokban a magánfogyasztót itéletében függetleníteni képes. Ha hozzávesszük, hogy a bosnyák-hercegovinai kormány aránylag igen sok munkát végeztet, szembenük, mily óriási hatása lehet ha csak néhányval szaporodik is a magyar mérnökök száma.

A bosnyák kormány kebelében működő hazánkfiak teljes mértékben átérték e kérdés fontosságát és hivatalos uton is mindent elkövettek a magyar mérnökök szaporítására, de az eredményt meghiusította a saját mérnöki státusát féltő m. kir. államvasutak és egyéb állami műszaki intézmények ellenállása. De itt oly súlyos érdekeiről van szó a magyar termelésnek és vállalkozásnak, hogy ennek kedvéért el kellene szenvedni hazai műszaki hatóságainknak e elvesztését, végre is itt aránylag kicsiség, ami ott már nagy nyereség lehet. Nem kellene tehát visszatartani mérnökeinket a bosnyák szolgálatától, sőt buzdítani rá, talán azáltal, hogy kilátásba helyeznék, hogy szükség esetén átveszik őket a magyar állam szolgálatába.

E fejezet lényege tehát az, hogy mindent el kell követni, hogy minél több magyar mérnök lépjen a bosnyák állami szolgálatba. Ezt elő kell segíteni a miügyetemen kifejtendő propaganda, társadalmi, hírlapi és állami akció és ha nagy akadály van a szolgálati viszonyosság némely lehetőségének kilátásba helyezése által.

Olcsóbb vasuti tarifát!

Tudjuk, hogy a kereskedelmi forgalomban a szállítási díjtelek elsőrendű fontossággal bírnak. Boszniai összeköttetéseinknél — sajnos — ez a rész nincs eléggé rendben. Tény, hogy súlyos fuvarbeli hátránvok álla-

nak fenn Magyarország rovására. A földrajzi fekvésből következőleg, Magyarországnak és Budapestnek jelentékenyen olcsóbb vasúti díjtételeinek kellene lennie, mint Ausztriának és Bécsnek, hiszen közelebb feksziünk és mégis Ausztria szállít olcsóbban igen sok, sőt tulnyomó viszonylatban. Nézetem szerint elsősorban megint saját kereskedőink és gyárosaink hibásak, mert az u. n. közvetlen és mérsékelt vagy kivételes díjtételek nem vasúti igazgatóságok kezdeményezésére szoktak létesülni, hanem az érdekelt szállítók indokolt kérelmére. Az osztrák érdekelttség kimutatja, hogy pl. Brünnből ennyi vagy annyi árut szállít Mostarba, annak fuvarja nekik igen magas, emiatt nem versenyképesek. Következik a közvetlen kivételes díjtétel, mely olcsóbb, mint a budapesti vagy debreceni, mert a mi embereink nem vették maguknak a fűradtságot és energiát hasonló lépések megtételére. De némely esetben magasabb hatóságainknál is megtalálható a hiba. Például Bécsből naponta két gyűjtőkocsi indul Zágrábon és Sunyán át Banjalukába. A banjalukai kereskedők már régóta kérik, hogy a Máv. is járasson gyűjtőkocsit Budapest és Banjaluka között, de kérelmük nem teljesült. Így azután a darabáru fuvarja közel kétszer annyi Budapestről, mint a sokkal távolabb fekvő Bécsből. Pl. juta zsákra — ami e vidéken igen jelentékeny szükségleti cikk — Bécsből 5.40 korona, Budapestről 10.60 korona, természetesen, hogy a budapesti áru nem versenyképes. És most az az érdekes, hogy az akadály nem az idegen k. u. k. militar Bahn-nál relik, mert ők maguk is javasolták már a közvetlen gyűjtőkocsik járatását, hanem a m. kir. államvasutnál. Állítólag a Duna gőzhajózási társaságra való tekintetből, kiknek Budapest—Zimony—Gradiskai relációját nem akarja a Máv. konkurrenciával rontani. Tény, hogy ezen vízi díjtétel elég olcsó és alacsonyabb a vasutinál, de a banjalukai magyar importon nem segít, mert darabáru általában nem alkalmas e hosszú vízi szállításra. A darabáru rendszerint sürgősen kell, azután Gradiskától Banjalukáig 40 kilométernyi szekeres következik, a fuvarosok rendszerint irni-olvasni nem tudó parasztok, járműveik döcögősek, lassuak, az áru, vagy legalább csomagolása megrongálódik, megázik, úgy, hogy a praxis az, hogy a banjalukai kereskedő darabáru Budapestre már nem hozat. Ezzel az egész Krajna (északnyugati Bosznia) elveszett Magyarországra nézve a leghaszonhajtóbb cikkeket illetőleg.

Ebből tehát az következik, hogy valamely illetékes testület, az OMKE. vagy a Magyar-Bosnyák gazdasági központ állítsa össze és vizsgálja meg az egyes bosnyák kereskedelmi gócpontokra vonatkozó osztrák és magyar fuvartételeket, járjon utána, hogy és mely magyar állomásról miféle cikkeket lehetne oda vinni és azután a meg nem felelő díjtételek helyesbítését erélyesen vágye keresztülni.

Bécsi lapok Tiszáról. Bécsből táviratozzák: A bécsi Fremdenblatt mai számában írja: Tisza István gróf miniszterelnök egy interjú keretében nyilatkozott a magyar politika aktuális kérdéseiről. Tette ezt őszinte, félremagyarázhatatlan és határozott módon, ami megfelel jellemének. A tett embere polemizál a gondolat embere ellen, a praktikus politikus a politikai teoretikus ellen, a céltudatos államférfiu a változó ideálokat kergető parlamenti ember ellen. Andrásynak, akinek nagy szellemi tehetségét, eminens írói és szónoki képességét senki sem vonhatja kétségbe, egy hiányzik: az érzék a praktikus politika iránt, a tudománya annak, ami elérhető. Aki Tisza gróf tegnapi nyilatkozatát olvassa, azt az impressziót mérítheti belőle, hogy a miniszterelnök teljes bizalommal néz a jövő elébe. A magyar miniszterelnök nem a habozás és veszteglés embere. Az opportunizmust soha sem ismerte és az ő számára a koalíció az esszenciája minden politikai szörnyűségnek. Ezért előreláthatólag sohasem jó majd létre megegyezés Andrassy Gyula gróf és Tisza István gróf között, amint az atyjuk között történt.

E két alapvetően eltérő természet viszálya tovább fog tartani, mert hiszen nagyon idegenül állnak egymással szemben és ez az ellentét fogja legalább a legközelebbi jövőben Magyarország belpolitikáját dominálni, a szellemes teoretikus és a meggyőződéstől áthatott praktikusnak ellentétje. Tisza István gróf volt azonban eddig a siker, mert a tett dönt, nem pedig a szó. Andrassy Gyula gróf valószínűleg jobb könyvet fog írni, mint Tisza István gróf, de Tisza gróf jobban tud politikát csinálni, mint Andrassy Gyula gróf.

Harmadik balkáni háború?

Törökország mozgósít

A balkáni kis államban, Albániában kitört a forradalom lángja s ugylátszik, újra átharapózik az egész Balkánra. Ma már Törökország mozgósításánál szülő hírek röptek világgá s fölmerült a félelem aggodalmas kérdése, vajjon nem egy harmadik Balkán-háború küszöbén állunk-e?

A legújabb eseményekről a következő táviratok számolnak be:

Páris, szeptember 25. Anglia tudatta a Szkutariiban katonailag képviselt hatalmakkal, hogy **Burney angol tengernagy és az angol különítmény parancsot kapott Szkutari elhagyására.** Ezt az intézkedést itt úgy ítélik meg, hogy az a balkáni zavar **komoly kiélesedését jelenti.**

Belgrád, szeptember 25. A mozgósított Morava-hadosztály és az ujonnan alakított **Drina-hadosztály csak három nap múlva léphet föl támadóan.**

Belgrád, szeptember 25. Az albánok már **megtámadták Prizrent.** Az ostromot ugyan visszaverték, azonban azt hiszik, hogy az arnóták Prizren nagy stratégiai fontosságára való tekintettel mindent el fognak követni, hogy a várost hatalmukba kerítsék.

Bécs, szeptember 25. A **Südslavische Korrespondenz** jelenti Cetinjből: Jó értesülés szerint **két nap óta heves harc folyik Gusinjeben és Tuziban.** A hadvezetőség a határról érkező nyugtalanító jelentések következtében elrendelte, hogy a haderő szállítását meggyorsítsák.

Bécs, szeptember 25. A **Südslavische Korrespondenz** jelenti Belgrádból: A hivatalos jelentések és a magánjelentések megállapítják, hogy az albánok között jelentékenyen elharapódzott a fölkelés. — **A fölkelő albánok számát mintegy huszonötezerre becsülik,** hír szerint a fölkelők jól vannak szervezve és modern fegyverekkel vannak ellátva. A határszéli haderő parancsnokának 8-tól 24-ig érkezett jelentései részleteket közölnek a szerb-albán határon lefolyt harcokról. Ezek között legjelentősebb a dibrai hétérás csata, amely egész Kicsevóig elhúzódott. Az albánok, akik tulnyomó erővel lépnek föl, az utóbbi napokban sikerrel harcoltak az összes helyeken és visszaverték a szerb haderőt. — Ugy látszik, hogy a szerbek vesztesége nagyobb, mint eredetileg hitték.

A sebesültek első szállítmánya már elindult Úszkübnön át. Az eddigi harcokban az albánok is sokat veszítettek. Dibránál hír szerint kétszáz emberük esett el. Sem a szerbek, sem az albánok nem eítettek eddig foglyokat, **a harcoló felek egyike sem ad kegyelmet,** olyan határtalan elkeseredéssel küzdenek. A határon levő szerb haderő parancsnokát utasították, hogy az erősítés megérkezéséig védelmi állásban maradjon és csak az új csapatok fölvonulása után menjen át támadásba az albánok ellen, akik új állásaikban megerősítették magukat. A lapok jelentése szerint az események következtében Putnik vajda tábornok visszatér Belgrádba.

Belgrád, szeptember 25. A **Stampa** jelenti, hogy az albánok elfoglalták és felégették Struga városot.

Belgrád, szeptember 25. A **Piemont** jelenti, hogy **Elezhus Juszf** vezetésével hat-ezer albán behatolt a fekete Drina területére és elpusztította a falvakat. Az egész vonalon harcolnak. **A gyöngye szerb haderő mindenütt visszavonul.** Az albán bandák egész a Ljuma területéig előrenyomultak. Prizrennél a szerb csapatok és az albán bandák megütköztek és az albánok nagy vereséget szenvedtek.

Athén, szeptember 25. Egy határozott formában föllépő hír tudni véli, hogy **Törökország Kisásiában mozgósított** és a török hajóhad a Dardanellákba érkezett. A nyugtalanság itt oly nagy fokra hágtott, hogy már egy **harmadik Balkán-háború lehetőségével számolnak.** Az összes tiszteknek kiadott több rendelet, hogy azonnal térjenek vissza állomáshelyükre, szintén hirtelen bonvodalmak lehetőségéről beszél.

Egy elmaradt rekviem és több elmaradt látogatás

Gróf Ferenc prépost-kanonok nyilatkozata

Pár nap előtt szóvá tettük lapunk hasábjain azt a konfliktust, mely Nagy Gábor báró honvédhadosztályparancsnok és Gróf Ferenc prépost-kanonok között történt abból az esetből folyólag, hogy a prépost-plébános néhai Nagyasszonyunk: Erzsébet királyné tragikus halálának évfordulója alkalmából nem tiz, de kilenc óraker tartott rekviemet. **Széchenyi Miklós gróf nagyváradi püspök** itt időzése alkalmából pedig városszerte feltűnést keltett néhány elmaradt látogatás, melyet szintén nem hagyhattunk szó nélkül.

Most **Gróf Ferenc prépost-kanonok** ur egyik megbízottja utján felkereste lapunkat s a következő nyilatkozatokat teszi a fentiekre vonatkozólag:

— Erzsébet királyné halálának évfordulója előtt, e hó 9-én a hadosztályparancsnok képviselőjében egy hadnagy jött a plébániára, aki tényleg kérte a prépostot, hogy tartson rekviemet. Pontos időpontról azonban szó nem volt s miután az **ilyen rekviemek rendszerint kilenc óraker tartatnak,** a prépost abban a hiszemben, hogy a tábornok tudja ezt, ki is tüzte ezt erre az időpontra. — Délután két óraker telefonon is felhívták a plébániát, és azt kérték, hogy a tizediki rekviemre **a hatóságokat** is hívja meg a prépost. Am ez a kérés részint az idő rövidsége, részint azért, mert délután nincsenek is hivatalos órák a debreczeni hivatalokban, képtelenség volt. Ezt Gróf Ferenc ebben a telefonbeszélgetésben meg is mondta. **Átirat azonban ebben a kérdésben a plébániára a parancsnokságtól nem érkezett.**

— Tizedikén a prépost a rekviemet teljes segédlettel megtartotta, de csak néhány tiszt és katona vett részt azon. Ez fel is tünt a prépostnak, azonban azt gondolta, hogy a hadosztályparancsnok azokkal képviselteti a hadsereget. A prépost éppen reggelizett, mikor a tábornok egy hadnagy kíséretében megjelent lakásán és éles hangon vont a felelősségre, majd **követelte, hogy egy második rekviemet is tartson a tisztikarnak.** Minthogy azonban összes papjai miséztek és reggeliztek, a prépost kijelentette, hogy ez lehetetlen. Pedig a tiz órai mise kellemesebb lett volna a prépostnak, akinél az átutazó **Széchenyi püspök** éppen reggelire volt bejelentve, melyen fél 9 óraker részt is vett. Mégis már 9 óraker a prépost a rekviemet megtartotta.

— Másnap, 11. márról visszatért, a mért Gróf prépost szerzett a konfliktust, **hogy ha a tá a sérelmet, bérmla ja, sem nála tiszte** tént. Ugy a meghi maradt.

— A főrabbin látogatást **Széchenyi** év előtt először **izraelita hitközség telgők névsorából,** kezét tisztelgett a

— Végül **Igy** látogatásának elm **lennek** jelenti ki a

Ugyancsak **Bréhm** Lőrinc püspök kezökét mondja:

— A dolog me **esájtanom,** hogy mes Ur **hérmauton** képviselői és a ve **ünnepeles** fogadt **pököt,** aki aztán a **vizontvizitjeit.**

Debrecenben **gyelmes** Ur, min **megye** oly nagy, a **püspök** urnak r **tézkedés** történt, **kalmából** nem vo **sok** és **tisztelgésel** mindenütt látogat. **Gróf Ferenc** nagy **prépost-plébános**

Hogy a püsp **óraktól** estig volt **receni** főrabbinál **különösebb** jelent **tént** célzatosan, a **mely** kis városba **meg** a **Kegyelme** **ség** van, sohasem **zetőjénél** tiszteleg **ben** — az általán **püspök** ur meglá **hitközség** valam **illeti,** hogy a püs **recenben** báró **rancsnoknál,** az **tő** vissza, amely **madt.** Ez az ügy **és** így Gróf Fere **rancsnokot** sem **nél** a püspök ur **De** mindezek **lási** türelmetlens **háborítatlansága** **lentősége** sincs.

Iro

(-) **Haladás.** Harsányi Ferenc sányi Miklós és **ben** megjelenő il **dalmi** szemle s **lent** meg gazda **minden** felekezé

Iskola

— Másnap, 11-én, mikor a püspök Szatmárról visszatért, ahová előző nap ment, ismét Gróh prépostnál reggelizett. Tudomást szerzett a konfliktusról s már akkor kijelentette, hogy ha a tábork helyre nem hozná a sérelmet, bérmláskor sem ebédre nem hívja, sem nála tisztelni nem fog. Így is történt. Ugy a meghívás, mint a látogatás elmaradt.

— A főrabbinál pedig azért nem tett látogatást Széchenyi püspök, mert mikor két év előtt először látogatott Debrecenbe, az izraelita hitközség távol tartotta magát a tisztelgők névsorból, holott minden vallásfelekezet tisztelgett a püspöknel.

— Végül Igyártó Sándor dr. főügyész látogatásának elmaradását sajnálatos véletlennek jelenti ki a prépost.

Ugyancsak ma nyilatkozik a fentiekre Bréhm Lőrinc püspöki titkár is, aki a következőket mondja:

— A dolog megvilágítására előre kell bocsájtanom, hogy mindenütt, ahol a Kegyelmes Ur bérmauton megjelent, a közhivatalok képviselői és a vezető körök és előkelőségek ünnepélyes fogadtatásban részesítik a püspököt, aki aztán a tisztelgések után megteszi vizontvizitjeit.

Debrecenben két évvel ezelőtt járt a Kegyelmes Ur, minthogy azonban az egyházmegye oly nagy, hogy itt két évenként kell a püspök urnak megjelennie, az idén oly intézkedés történt, hogy a püspök érkezése alkalmából nem voltak ünnepélyes fogadtatások és tisztelgések, ellenben a Kegyelmes Ur mindenütt látogatást tett, mindazoknál, akiket Gróh Ferenc nagyváradi kanonok, debreceni prépost-plébános kijelölt.

Hogy a püspök ur, aki a kora ebédutáni óráktól estig volt látogatási köruton, a debreceni főrabbinál nem tisztelgett, annak nincs különösebb jelentősége és valóban nem történt célzatos, amit az is bizonyít, hogy bármely kis városban, vagy községben fordul meg a Kegyelmes Ur, ahol izraelita hitközség van, sohasem mulasztja el a hitközség vezetőjénél tisztelni. Két évvel ezelőtt különben — az általános tisztelgések után — a püspök ur meglátogatta a debreceni izraelita hitközség valamennyi vezető tagját. Ami azt illeti, hogy a püspök ur nem tisztelgett Debrecenben báró Nagy Gábor hadosztályparancsnoknál, az arra a feszültségre vezethető vissza, amely az Erzsébet rekviemkor támadt. Ez az ügy még nem nyert befejezést és így Gróh Ferenc kanonok a hadosztályparancsnokot sem vette fel azok sorába, akiknél a püspök urnak tisztelgnie kellett.

De mindezeknek a dolgoknak sem a valósi türelmetlenség, sem a társadalmi béke háborítatlansága szempontjából semmiféle jelentősége sincs.

Irodalom

(-) **Haladás.** Az OMNE. kiadásában és Harsányi Ferenc, dr. Hollósy István, dr. Harsányi Miklós és Mezei István szerkesztésében megjelenő ily című kulturpolitikai és irodalmi szemle szeptemberi száma most jelent meg gazdag tartalommal. A „Haladás” minden felekezeti, vagy pártpolitikai szem-

ponton felül áll s az egyes eseményeket csupán az általános kulturális haladás szempontjából bírálja el és mint az Orsz. Magy. Népművelődési Egyesület hivatalos közlönye a magyar közművelődés aktuális kérdéseivel foglalkozik. — Előfizetési ára egész évre öt korona. — Mutatványszámmal szívesen szolgál az OMNE. (Budapest, I. Táltos-utca 3.)

Ravatalon a nagyerdei tragédia szereplői

Egy anya kálváriája

Az őszi szél berzenkedve rohan keresztül a városon és éles, szuró fogát belevájja a járóelők puha, meleg testébe. Borzongva menekül előle az érzékeny idegember.

Igy rohant át a tegnapi tragédia híre is Debrecen város lakosságának erezetén s ahová beért, a döbbenés borzongó érzése vett erőt az embereken. A mai nap még mindig ennek a lélektani rejtélynek a hatása alatt áll s klubbokban és nyilvános helyeken egyébről sem beszélnek az emberek, mint a nagyerdei tragédia részleteiről. Taglalják, hogyan is történt a véres eset. Önszántából fogott-e fegyvert az aranyhaju menyasszony Tóth Erzsike, avagy a férfi keze süttette el a halálhozó Browning ravaszát? . . . Olyan kérdések, mint a bölcsesség kövének kutatása, melyet halandó ember be nem ér. . . Ne is kereskedjék utánna, a Halál szuverén hatalma és beérhetetlen tekintélye előtt boruljon le, aki él . . .

Ravatal áll. Fekete alapon fehér selyem brokát kerül az aluvó jegyesek orcájára. Az örök lemondás és az örök boldogság színei. A szép Erzsike sokszor bámult fonatai kibontva körülölelják habfehér testét, utolsó óhajához képest kedvenc csipkerózsa ruhájába öltöztették szerettei. Balján van felravatalozva jegyese: Bodnár György teteje, akinek lázas agyában fogant ennek a szomorú képnek a víziója. A babér, az élet fája, mintha megkövülve emelné azt az ellentétet, ami olyan fájó az ittmaradottnak . . .

Bár még a család a maga fájdalmába temetkezett, a Tisza-palota első emeletét megostromolják a kíváncsiak, akik között tulnyomóan vannak leányok, urasszonyok. Szinte szünettelen a járás-menés. Mi lesz itt holnap, ha a nyilvánosság számára kinyitják a ravatal helyiséget?! . . . A rokonok és hozzátartozók mindkét családból megérkeztek s szinte néma szertartással gyászolják a közös veszteséget. Csak egy agyongyötört asszony, egy összetört, mélyen sujtott martyr hiányzik a családi tanácsból: özvegy Tóth Béláné lázban, súlyos betegen fekszik nagyerdei lakásán. A tragikus csapás annyira megviselte gyenge szervezetét, hogy lábadozó betegségéből ismét ágynak dőlt s szerettei a legsúlyosabb komplikációktól tartanak. Orvosai állandóan ágyánál vannak s igyekeznek legyűrni a lelki megrázkódások által feldult szervezet lázát.

— A temetésen semmi esetre sem vehet részt! . . . így szól az orvosi parancs. Ez ellen pedig nincsen apelláta.

A holnapi temetésre már minden előké-

születet megtettek. Délután három óraker történik a gyászszertartás és pedig előbb a református egyház részéről: Bodnár Gy. Iamvai fölött, majd a katolikus egyház nevében: Tóth Erzsike koporsóját szentelik be és kísérik együttesen utolsó utjokra. Aztán a római katolikus temetőben közös sírban földelik el az egymásért élt és megszenvedett embereket.

Requiescat in pace! . . .

A gyászoló család a következő gyászjelentéseket adták ki:

A legmélyebb fájdalommal tudatjuk, felejthetetlen kedves kis leányom, testvérünk, sógorónk, unokahugunk és nagynénénk Tóth Erzsike életének 20. évében folyó hó 24-én délelőtt történt elhunytát. Kedves halottunk földi részeit folyó szeptember hó 26-án, pénteken 3 óraker fogjuk a római katolikus egyház szertartása szerinti beszentelés után, a Piac-utca 18. szám alatti lakásunkról, a Szent Anna-utcai sírkertben örök nyugalomra helyezni. Az engesztelő szent miseáldozat az elhunyt lelki üdvéért folyó hó 27-én d. e. 9 óraker fog az Ezek Urának bemutatni. Debrecen, 1913 szeptember hó 24-én. Az örök világosság fényeskedjék neki! Pihenjen csendesen! Édes anyja: özv. Tóth Béláné szüil. Göltl Irma. Testvérei: Emil, Irma férjével Árvay Gézával és kis fiuk Nándi, Anna férjével Winkler Ernővel és kis leányuk Annie. Nagynénje és bátyjai: Szabó Miklósné Göltl Anna férjével és gyermekeivel. Tóth Gyula nejjével Suhaida Vilmával és gyermekeik. Tóth Kálmán nejjével Telepy Ilonával és gyermekeik.

A legmélyebb fájdalommal tudatjuk szeretett jó fiunk, testvérünk, sógorunk és nagybátyánk aszalai Bodnár György magyar államvasuti mérnök életének 28-ik évében f. hó 24-én délelőtt történt elhunytát. Kedves halottunk földi részeit folyó szeptember hó 26-án délután 3 óraker fogjuk a Piac-utca 18. szám alatti gyászsháztól a református egyház szertartása szerint tartandó ima után az elhunyt utolsó óhajára a Szent Anna-utcai sírkertben örök nyugalomra helyezni. Debrecen, 1913 szeptember hó 25-én. Pihenjen csendesen! Bánatos szülei: dr. Bodnár Sándor és neje Böck Mária. Testvérei: Sándor nejjével Baghy Margittal és gyermekeik. Endre nejjével Babié Máriával és gyermekük. János. A többi rokonok nevében is. A temetést mindkét részről Dankó temetkezési vállalata Kosuth-utca 6. sz. rendezi.

(gy. zs.)

Színház

* **Elutasították a szinigazgató kérését.** Mezei Béla szinigazgató ma kérvényt adott be atanácsához, engedje meg, hogy a színházi bérletet már szeptember 29-én, a kisbérletet pedig október 8-án kezdhesse meg. A tanács mai ülésén a kérést elutasította, mert az igazgató másként hirdette meg a bérletet, ugyanígy, hogy az október 1-én kezdődik meg s miután a bérlok egyrésze még nyaralóiban van s a bérlet korábbi megkezdésére nem is számított, előállhat az a helyzet, hogy a bérletek első napjait elvesztenék.

* **„A Fenelányok.”** (A színházi irodaja jelentése.) Pénteken megismétli a szintársulat a „Fenelányok” előadását, melyet a közönség szívesen fogadott és sokat tapsolt annak pompás, mulattató szövegén és megújrázta az ügyes ének- és táncszámokat.

* **Szegény Jonathán.** (A színházi irodaja jelentése.) Szombaton e hó 27-én a színház igazgatósága Millöcker Károly szépenéjű operettjét, a Szegény Jonathán

harisnyák óriási választékban, rendkívül olcsón LANTOS
Iskolakötények, Csipkeáruházában, Sas-u. 4. Telefon 12-50

tiúzte ki műsorra. A felújítás elsőrangú szereposztásban kerül előadásra. A főszerepeket Nagy Aranka, Borbély Lili, H. Serfőzi Etel, Mucsi Anna, Rónai Imre, Sz. Nagy Imre, Kassay Károly stb. A darab teliesen készen áll és a közönségnek egy magas művészi nivón álló előadásra van kilátása.

* **Ritta Sachetto** szálló ige lett Debrecenben, a premier után, mely tegnap az Apolló-színházban volt. E nő játéka, valamint tánca magával ragadta a zsúfolt házat és azt a distingvált közönséget, mely jelen volt. A pénztár 10 órakor beszüntette a jegy kiadását, mivel a jelentkező közönséget már nem lehetett elhelyezni.

Bizalmi nyilatkozatok a kormány iránt

A törvényhatóságok Tisza mellett

Érdekes kimutatást kaptunk illetékes helyről, amelyből kitűnik, hogy a mai napig 49 törvényhatóság szavazott bizalmat a Tisza-kormányra, míg 4 törvényhatóság a kormány kinevezését tudomásul vette. A kimutatás itt következik:

Bizalmat szavaztak:

Junius hó 14-én Marosvásárhegy sz. kir. város.
 Junius hó 14-én Turócvármegye. (Nagy többséggel.)
 Junius hó 14-én Zombor sz. kir. város. (Oriási többséggel.)
 Junius hó 17-én Ujvidék sz. kir. város. (Egyhangulag.)
 Junius hó 18-án Biharvármegye. (Egyhangulag.)
 Junius hó 19-én Barsvármegye. (110 szóval 47 ellen.)
 Junius hó 19-én Temesvármegye. (Oriási többséggel.)
 Junius hó 23-án Kolozsvár sz. kir. város. (50 többséggel.)
 Junius hó 25-én Hódmezővásárhely város. (128 szóval 66 ellen.)
 Junius hó 25-én Szeged sz. kir. város. (Nagy szótöbbséggel.)
 Junius hó 26-án Nagyküküllő vármegye. (Egyhangulag.)
 Junius hó 26-án Szabadka sz. kir. város. (149 szóval 29 ellen.)
 Junius hó 27-én Kolozs vármegye (Egyhangulag.)
 Junius hó 28-án Sopron sz. kir. város. (Nagy többséggel.)
 Junius hó 28-án Baja város. (45 szóval 26 ellen.)
 Junius hó 28-án Zemplén vármegye. (180 szóval 14 ellen.)
 Junius hó 28-án Kassa sz. kir. város. (59 szóval 16 ellen.)
 Junius hó 28-án Temesvár sz. kir. város. (91 szóval 9 ellen.)
 Julius hó 3-án Bács-Bodrog vármegye. (Nagy többséggel.)
 Julius hó 7-én Torontál vármegye. (Egyhangulag.)
 Julius hó 7-én Pozsony sz. kir. város. (Egyhangulag.)
 Julius hó 8-án Selmecz-Bélabánya sz. kir. város.
 Julius hó 9-én Arad sz. kir. város. (79 szóval 24 ellen.)
 Julius hó 9-én Szepes vármegye (Tulnyomó többséggel.)
 Julius hó 10-én Nagyváradi város. (64 szóval 24 ellen.)
 Julius hó 10-én Debrecen sz. kir. város. (101 szóval 62 ellen.)
 Julius hó 11-én Ung vármegye. (102 szóval 4 ellen.)
 Julius hó 14-én Baranya vármegye. (211 szóval 40 ellen.)
 Julius hó 14-én Szatmárnémeti sz. kir. város. (55 szóval 10 ellen.)
 Julius hó 14-én Borsod vármegye. (212 szavazattal.)

Julius hó 15-én Gömör- és Kishont vármegye. (Nagy többséggel.)

Julius hó 15-én Háromszék vármegye. (98 szóval 41 ellen.)

Julius hó 15-én Versec város. (Nagy többséggel.)

Julius hó 18-án Sáros vármegye. (Egyhangulag.)

Julius hó 22-én Ugocsa vármegye. (Egyhangulag.)

Julius hó 23-án Moson vármegye. (Összes szavazatokkal 6 ellen.)

Julius hó 28-án Fehér vármegye. (124 szóval 50 ellen.)

Augusztus hó 4-én Jász-Nagy-Kun-Szolnok megye. (Nagy többséggel.)

Augusztus hó 4-én Somogy vármegye. (124 szótöbbséggel.)

Augusztus hó 7-én Kis-Küküllő vármegye.

Augusztus hó 12-én Vas vármegye. (325 szóval 66 ellen.)

Augusztus hó 25-én Szolnok-Doboka megye. (135 szóval 25 ellen.)

Augusztus hó 28-án Nyitra vármegye. (Egyhangulag.)

Szeptember hó 11-én Heves vármegye. (172 szóval 118 ellen.)

Szeptember 17-én Bihar vármegye. — (Egyhangulag.)

Szeptember hó 17-én Pécs sz. kir. város. (69 szóval 29 ellen.)

Szeptember hó 18-án Udvarhely vármegye. (142 szóval 4 ellen.)

Szeptember hó 18-án Szatmár vármegye. (Egyhangulag.)

Szeptember hó 22-én Zemplén vármegye. (A bizalmatlansági indítványt 224 szóval 92 ellenében elvetették.)

A kormány kinevezetését tudomásul vették:

Junius hó 28-án Miskolc város. (Egyhangulag.)

Julius 5-én Székesfehérvár sz. kir. város. (Egyhangulag.)

Augusztus 31-én Esztergom vármegye.

Szeptember hó 11-én Zala vármegye.

Ezekhez járul még a mai nap folyamán két helyen történt bizalmi nyilatkozat.

Ipolyságról jelentik: Hontvármegye törvényhatósági bizottsága ma tartott közgyűlésén 75 szavazattal 14 ellenében, szekszárdi távirat szerint pedig Tolnavármegye közgyűlése 128 szavazattal 15 ellenében Tisza István grófnak és a kormánynak bizalmat szavazott.

Halálra kínzott örült

Pegyházra ítélték az ápolókat

Fővárosi tudósítónk jelenti: Szenzációs bűnügyet kezdett ma tárgyalni a budapesti esküdtbíróóság. Az eset tavaly júliusban történt a lipótmezei tébolydában és mikor kiderült, hogy egy szerencsétlen elmebetegét vérfagyasztó kegyetlenséggel halálba kínoztak, a megbotránkozás vihára tört ki a sokáig hihetetlennek tetszett kínzás tettesei ellen, akiket csakhamar letartóztatott a rendőrség.

Grünwald József elmebetegként került 1913. május 4-én a tébolyda megfigyelő osztályába, ahol melléje Loderer Gyula és Csonka Ferenc ápolókat rendelték ki. A beteg nagyon nyugtalan volt és megzavarta az ápolókat éjszakai nyugodalmukban, ami miatt való dühükben, a két brutális ápoló ütni kezdte a szerencsétlen örültet. Mikor ez sem használt nem riadtak vissza attól, hogy hasbarujgák és csizmával gázoljanak rajta. Három napig tartott ez az állapot. Az ügyészi vádirat szerint július hó 5., 6. és 7-ikén Loderer a hasán és oldalán taposott a csizmás lábával, ököllet mellbe vágta, rátaposott a mellére. Csonka, a másik ápoló pedig gyomron vágta, majd hasbarujgta. A szánandó beteg kálváriája három napig tartott, Julius he-

tedikén este *belehalt a kínzásokba!* A megjelent boncolás a rémes kínzásokról teljes képet adott. Az orvosi boncjegyzőkönyv adatai szerint a kínzások következtében a halálba kínzott Grünwald tizenhét bordatörést szenvedett, a rugások több helyen elszakították a hashártyáját és a vesekörül belső részeket is leszakították, úgy hogy rettenetes kínok közepette pusztult bele a beteg a sérülésekbe.

A rendőrség letartóztatta az időközben elbocsátott két ápolót, akik közül Csonka a rendőrségen, Loderer pedig a vizsgálóbírónál beismerték bűnösségüket.

A mai tárgyaláson mindkét vádlott viszásvonta beismerését és tagadnak.

Az esküdtzék ennek dacára bűnösöknek mondta ki a két ápolót és Loderert öt évi, Csonkát 3 évi fegyházra ítélte.

Debreczen virilisei

Az igazoló választmány ülése

Debreczen város igazoló választmánya ma délben 12 órakor tartotta meg Márk Endre udvari tanácsos elnöklete alatt ülését, a melyen tárgyalás alá vette a városi adóügyosztály által beterjesztett névjegyzéket a legtöbb adót fizetőkről. A választmány elhatározta, hogy a névjegyzéket, amelvet a napokban teljes terjedelmében közöltünk, közszemlére teszi ki azzal, hogy az ellen az érdekeltek főlzólamlásait beadhassák.

Eme határozat alapján a választmány a következő hirdetményt bocsátotta ki:

HIRDETMEY.

Debreczen sz. kir. város törvényhatóságának 1914. évi legtöbb adót fizetőiről a városi adóhivatal által összeállított névjegyzék f. évi szeptember hó 4. napjától kezdve 8 napi közszemlére kitétetett és az érdekeltek felhívtak, hogy a névjegyzék ellen esetleges felszólalásaikat tegyék meg, illetve adójuknak kétszeres számítása iránt jelentkezzenek. A nyolc napi határidő letelte után az igazoló választmány f. évi szeptember hó 5-ik napján tartott ülésében megállapította, hogy az adóhivatal által összeállított névjegyzék nem a törvényes követelményeknek megfelelően, vagyis nem a folyó évi adókiivetés alapján készült, emélfogva azt új, megfelelő névjegyzék összeállítása végett az adóhivatalnak vissza adta, mely az új névjegyzéket beterjesztette.

Az igazoló választmány a névjegyzéket f. évi szeptember hó 26-ik napjától kezdve a polgármesteri titkári hivatalban nyolc napi közszemlére újból kiteszi és felhívja az érdekelteket, hogy a névjegyzék elleni felszólalásaikat vagy az 1886. XXI. t.-c. 26. §-a alapján kétszeres adószámítás iránti igényeiket fentjelzett helyen és időben, avagy az igazoló választmány ülésén írásban, vagy szóval jelentsék be.

Az új névjegyzék közszemlére tétele előtt már bejelentett felszólalások az igazoló választmány által figyelembe fognak vétetni.
 Az igazoló választmány az 1914. évi névjegyzék összeállítása és kiigazítása tárgyában ülését a f. évi október hó 7. napján délután 4 órakor tartja meg a városháza kistanácstermében.

Debreczen, 1913. szeptember hó 25.

Az igazoló választmány.

Azoknak tehát, akik a régi hibás névjegyzék alapján már jogaik érvényesítését kérték, nem szükséges főlzólamlásaikat megújítani. Az igazoló választmány a névjegyzék és főlzólamlások alapján október hó 7-én délután négy órakor tartandó ülésén állítja össze a virilis jogu törvényhatósági bizottsági tagok névjegyzékét.

Skerlec

15 é

Zágrábból
 dődött meg
 István ellen,
 báró ellen me
 lévő közönség
 a tárgyalás i
 A nagyte
 Dojcsics Istvá
 ben született
 gény, álnév a
 tette volt. Za
 terséget és I
 vándorolt ki
 pett be, ahol
 mazva. Azonn
 te a Kenosht
 Munkás dale
 egy olvasóeg
 név alatt.

A vádirat
 eltartott.

Este hird
 rint a bíróság
 börtönre ítélte

Amikor a
 ték s ezt kiál

— Éljen

— Éljen

— Leszn

Kártya

az Orsz

A v

A magya
 gos Kaszinón
 kluziv társasá
 aki, miután e
 nát készpénz
 korona kártya
 kifizetni.

Vasárnap
 általában, na
 nó ujonnan át
 lönösen sokar
 két kártyapa
 huszonegyest
 chemin de fe
 karat kópiája.

Ebben a
 mán dugzard
 kos. Eleinte r
 urak, de lass
 Fölhevüléséb
 a másik után
 vagy hetvenk

Bibó ekk
 vesztett kész
 sódrából a föl
 tenos vesztesé
 tétekben játs

Az Orszá
 szokás, hogyh
 zük, bonokat
 48 órán belül
 adtak, tudván

Rövidesen
 értékü bon us

Elmult na
 jelentkezett, h
 mében a bono
 jóbarátja az e
 jóviális, tipiku

Tegnap é
 Bibó-estet, r
 és az urak na
 kező kijelenté

— Igenis,
 gam adtam r
 olyan körülm
 mentik Bibó

Elítélték Skerlec báró merénylőjét

15 évi sulyos börtön

Zágrábból táviratozzák: Ma délelőtt kez dődött meg a büntügyi tárgyalás Dojcsics István ellen, aki augusztus 18-án Skerlec báró ellen merényletet követett el. A jelenlévő közönség csekély érdeklődést tanúsított a tárgyalás iránt.

A nagyterjedelmű vádirat kifejezi, hogy Dojcsics István huszonhárom éves, Ludbregben született, katolikus vallású, mázolólegény, álnév alatt bejelentés miatt már büntetve volt. Zágrábban tanulta a mázoló mesterséget és 1909-ben az amerikai Kenosha vándorolt ki és ott ugyanabba a gvárbába lépett be, ahol sógora mint lakatos volt alkalmazva. Azonnal megérkezése után megkezdte a Kenosha-ban élő horvátok szervezését. Munkás dalegyesületet alakított, továbbá egy olvasóegyesületet, mind a kettőt Balkán név alatt.

A vádirat fölolvastása a délutáni órákig eltartott.

Este hirdették ki az ítéletet, amely szerint a bíróság Dojcsics Istvánt 16 évi sulyos börtönre ítélte.

Amikor az elítéltet a teremből kivezeték s ezt kiáltotta:

- Éljen Horvátország!
- Éljen a horvátok szövetsége!
- Lesznek még követőim!

Kártyabotrány az Országos Kaszinóban

A vesztes nem fizet

A magyar gentryk klubjának: az Országos Kaszinónak, nagy botránja van. Az exkluzív társaságban merészelt akadni egy ur, aki, miután elveszített vagy huszezer koronát készpénzben, csinált száznegyvenhatezer korona kártyaadósságot és azt nem hajlandó kifizetni.

Vasárnap délután, mint ünnepnapokon általában, nagy élénkség uralkodott a kaszinó ujonnan átalakított fényes termeiben. Különösen sokan voltak a nagy teremben, ahol két kártyapartie verődött össze. Az egyik huszonegyest játszott, a másik, a népesebb, chemin de fer-t, amely tudvalegyőleg a bakarat kópíája.

Ebben a játékban vett részt Bibó Kálmán dúsgazdag veszprémmegyei földbirtokos. Eleinte normális tételekben játszottak az urak, de lassanként kezdett elfajulni a játék. Fölhevülésében egyik pohár Medoccordiált a másik után hajtott a föl és éifél körül már vagy hetvenkettőnél tartott.

Bibó ekkor már vagy tízezer koronát veszített készpénzben. Ez teljesen kihozta sodrából a földbirtokost. Az italoktól, a folytonos veszteségektől is izgatva mind nagyobb tételekben játszott, de már nem készpénzben.

Az Országos Kaszinóban ugyanis az a szokás, hogyha a partnereknek elfogy a pénzüik, bonokat válthatnak, amelyeket azonban 48 órán belül ki kell váltaniok. Bibónak is adtak, tudván róla, hogy dúsgazdag ember.

Rövidesen száznegyvenhatezer korona értékű bon uszott el a földbirtokos kezén.

Elnemult negyvennyolc óra, de Bibó nem jelentkezett, hogy a kaszinó szabálya értelmében a bonokat beváltsa. Bibónak sok a jóbarátja az előkelő társaságban. Szeretik a jóvialis, tipikus magyar gentryt benne.

Tegnap éppen egy csoport tárgyalta a Bibó-estét, mikor egyik barátja lépett oda és az urak nagy megrökönyödésére a következő kijelentést tette:

— Igenis, Bibó nem fog fizetni. Én magam adtam neki a tanácsot, mert a játék olyan körülmények közt folyt, amelyek fölmentik Bibót a fizetés kötelezettsége alól.

Nektek nem lett volna szabad Bibóval játszanotok. Láthattátok rajta, hogy illuminált állapotban van és nem ura az akaratának.

A kinos úgy legközelebb a kaszinó választmányára elé kerül.

HIREK

— **A városi közgyűlés előkészítése.** Vargha Elemér dr. tanácsnok a jog- és pénzügyi bizottság elnöke 27-ére szombat délután 3 órára hívta egybe újra a bizottságot, amelynek ülése elé több fontos közgyűlési tárgy kerül előkészítés végett.

— **Egy református lelkész ünneplése.** Erdélyi Imre ramocsaházi református lelkész egyházmegyei tanácsbíró, most érte el lelkészkedésének negyedszázados évfordulóját. A jubiláns lelkészt meleg, lelkes, szép ünneplésben részesítették lelkészársai, akiknek nevében Görömbev Péter esperes mondott emelkedett üdvözlőbeszédet.

— **Előkészületek a Kossuthi-szobor leleplezésére.** Tudvalevő, hogy a Kossuth-szobor alakjait már zsákokba takargatva a falpazatra állították. Most azután szóba került, hogy a begöngyölt szobrok úgy álljanak ott jövő tavaszig, vagy pedig már az idén tartásuk meg a leleplező ünnepséget. A tanács ma kimondta, hogy miután a ténnyel kapcsolatos munkák is befejezéshez közelednek: a leleplezést még az idén, minden valószínűség szerint októberben tartják meg. A tanács az ünnepség rendezésének előkészítésével K. Tóth Mihály dr. tanácsnokot bízta meg. A leleplezés költségei minden valószínűség szerint 15.000—20.000 koronába kerülnek.

— **Boszniai vendégek Debrecenben.** Pénteken délben Debrecenbe érkeztek Singer Ferenc magyar származású adófelügyelő és Afgán Mehmed nagykereskedő Banialukából. Látogatásuk szoros kapcsolatban van Debreczeni Jenőnek, a világitási-vállalat igazgatójának a tanulmányutjával, aki a „Magyar-Bosnyák Központ” meghívásából főrekedett a hivatalos köröknek és a kereskedő-világnak a figyelmét Debrecen élénk kereskedelmére és gyáripárára terelni. A boszniai vendégekkel való megismerkedés, eszmecsere, felvilágosítások szerzése és esetleges üzleti összeköttetések előkészítése végett felhívjuk az érdeklődő kereskedők és gyáripárosok figyelmét, hogy az OMKE., a „Magyar-Bosnyák Központ” és a „Gyáripárosok Szövetségének” debreceni fiókjai úgy állították össze a vendégek itt tartózkodásának programját, hogy péntek délután 2 órakor összeüvövel és ismerkedés lesz a „Kereskedelmi Csarnok”-ban, délután 3 órakor pedig értekezlet lesz a GyOSz. ujonnan megnyitott Simonffy-u. 1. sz. alatti I-ső emeleti helyiségében. Délután 4 órakor pedig a kereskedelmi- és Ipar-kamarát és egyes gyártelepeket fognak a vendégek megtekinteni.

— **Csokonai-tér Debrecenben.** Tudvalevő, hogy a Csokonai-kör előterjesztéssel élt a városi tanácshoz, hogy azt a teret, amelyen Csokonai Vitéz Mihály szobra áll s amely amugy is külön álló része az Egyház-térnek, nevezze el a város Csokonai-térnek. A tanács tekintettel arra, hogy e kérdésben a közgyűlés jogosult dönteni, a kérelmet a jog- és pénzügyi-bizottságnak adta ki, hogy az tegyen javaslatot a városi tanácsnak. Hír szerint már olyan irányban is született meg egy terv, hogy Nyomatató-utcaát nevezze el Csokonai-utcának. De ez a terv a Csokonai-kör javaslatával és érveivel szemben nem állhat meg s a kör javaslata a tér fekvésénél s minden egyéb körülménynél fogva is helyesebb, jobb, megfelelőbb.

— **Debrecen város költségvetése.** Debrecen városának 1914. évre összeállított költségvetési tervezetét ma küldte szét a számvevőség. A tervezetet ugyancsak ma délután kezdte letárgyalni a felügyelő-bizottság, amelynek munkája több napig fog tartani.

— **Októberi menetrendünk** már megjelent és 20 fillérért lapunk kiadóhivatalában és az összes tőzsdékben kapható. Ezen menetrend, mely kicsi alakjánál fogva mindég zsebben hordozható, teljesen feleslegessé teszi a nagy menetrendnek a megvételét. Menetrendünk a debreceni embernek nélkülözhetetlen, mert minden keresgélés nélkül mutatja az egyenes utirányokat Debrecenből kiindulva bárhova és vissza Debrecenbe. Első pillanatra megtalálható benne az az irány, ahova vagy honnan utazni akarunk, ami pedig a máv. menetrendekből csak keresgélés után, nehézkesen állapítható meg.

— **A hortobágyi csatorna.** Tiszacsegén a napokban Debrecen városa és az érdekeltek között a hortobágyi csatorna kérdésében tárgyalások folytak, amelveken a Belvízlevezető-társulat és a Tiszapolgári h. é. vasut társaság kifogásokat jelentettek be, amelyek azonban, tekintettel arra, hogy a tervek még nincsenek készen, tárgytalanok. A tárgyalások eredményéről Magoss György dr. főügyész ma tett jelentést a tanácsnak, amely azt tudomásul vette. Ma a hortobágyi öntöző csatorna létesítése ügyében Vinnay Géza miniszteri osztálytanácsos járt Debrecenben, aki Kovács József polgármesterrel folytatott tanácskozásokat különösen a költségek tárgyában és bejelentette, hogy legközelebb a terveket is beterjeszti.

— **Ferenczy Károly bucsufellépte az Uránusban.** Feledhetetlen, kellemes estét szerzett néhány estén át Ferenczy Károly, az országos híri kabaréművész az Uránusmozgó közönségének. Ferenczy Károly ma este tartja utolsó felléptét teljesen új — családias-jellegű — kabaré-dalokkal.

— **Menyasszonyi, névnapi** és mindenféle alkalmi ajándéktárgyak, jó és olcsó kivitelben **Mentze Henrik** áruházában kapható Piac-utca 38. sz.

— **A Batthyány-utca burkolása.** A városi tanács ma végleg döntött a Batthyány-u. burkolásának kérdésében. A legutóbb megtartott versenytárgyalás eredményéhez képest a legolcsóbb ajánlkozóznak, a Magyar Aszfalt Résvénytársaságnak adta ki a munkát, amelyet a társaság 17.005 korona 45 fillérért, négyzetméterenként 18 fillér föntartási díjért vállalt s kijelentette, hogy a munkáért járó összegre 1914 év végéig kamat számítása nélkül vár. A tanács elrendelte, hogy a főügyész a szerződést azonnal kösse meg és kimondta, hogy a munka hajadéktalanul megkezdendő, tekintettel a Batthyány-utca gyalogjárójának életveszélyes voltára és arra, hogy ha a munkát nem most azonnal csinálják, bekövetkeznek a munkát gátló rossz idők és akkor jövőre marad az aszfaltozás.

— **A városi nyomda ügyei.** A debreceni városi nyomda felügyelő-bizottsága a napokban ülést tartott, amelynek jegyzőkönyvét ma ismertették a tanács előtt. A tanács mai ülésén a jegyzőkönyvben lefektetett határozatok szerint tudomásul vette, hogy Dózsa György nyomdai könyvvezető egy évi próbaidejét letöltötte, ez idő alatt kiváló munkakerőnek bizonyult és így véglegesítették. Kimondta a tanács, hogy a nyomda biztosítását — tekintettel arra, hogy a város minden vagyona az Első Magyar Általános biztosító társaságnál van biztosítva — szintén itt köti meg. Kimondja még, hogy fölír a kultuszminiszterhez, hogy egyetemi nyomtatványokat a városi nyomdában rendelje meg. A nyomdai alkalmazottak ama kérését, hogy kedvezményes fát kapjanak, a tanács elutasította.

— **A város szennyvizeinek levezetése.** Miután még nem létesítették a szennyvízszűrő-telepet, a városból kivezetett szennyvizek még mindig a Kondorosba és Kádár-árokba folynak. Hajdúvármegye alispánja megkezdte Debrecen város tanácsát, hogy gondoskodjék azok kitisztításáról. A tanács ma ártírt az államépítészeti hivatalhoz s fölkerlte, tegyen előterjesztést a tisztítás költségeire vonatkozóan.

— **Gyermek előadás** az Uránus (Korona-passage) mozgó-színházban szombaton d. u. 4-től 6-ig félhelyárak mellett.

— **A kolera.** A belügyminisztérium közlése szerint a Bács-bodrog vármegyei Obecsen 2, Szenttamáson 1, a Krassószörény vármegyei Nagylaposnokon 4, Szakaláron 2, a Temes vármegyei Delibláton 2, a Bereg vármegyei Tarpán 1, Zsilipen 1, a Pest vármegyei Erzsébetfalván 1, továbbá Sátoraljaújhelyen és Kolozsvárott egy-egy koleramegbetegedés történt. — Szarvasról táviratozzák: Kociczky György csabai utcseprőt tegnap koleragyanus tünetek között megbetegedve találták. A házat, ahol a beteg lakik, elzárták. Mára a beteg valamivel jobban van. Úrülékét a bakteriológiai intézetbe küldték megvizsgálás végett. Hatósági orvosok az állomáson megfigyelik a koleragyanus vidékről érkező utasokat. — Debrecen város polgármesteréhez ma a következő távirat érkezett:

Polgármester Debrecen.

Temesvármegyei Palánkról 1, krassószörényvármegyei Stájerlakninaról 1, Jamból 1, Nagylaposnokról 4, beregvármegyei Alsóvercekeről 1, pestmegyei Tökölről 1 megbetegedést jelentettek.

Belügyminiszter.

Nagybecskerekéről táviratozzák: Kumán községben egy munkás megbetegedett és meghalt. Ugyancsak meghalt a tegnapi koleragyanus beteg is.

— **Jogom van a boldogságra** című 4 felvonásos társadalmi dráma, mely tegnap este határozott nagy sikert aratott az Uránusban (Korona-passzage) ma utóliára kerül vetítésre. Ferenczy Károly is ma este tartja bucsufellépését.

— **Lakbészabályzat,** amely világosan feltünteti a háztulajdonosnak a lakóhoz való viszonyát; házbér-nyugtatókönyvecske, több évre való; házirend, amely a lakók kötelességeit és jogait bőségesen ösmerteti; hirdető; megtérítési kérvény; üres lakás esetére, ismét kiadott lakást bejelentő lapok; építkezési és lakhatás iránti kérvények; kapucédulák minden kiadó helyiség részére lapunk kiadóhivatalában kapható.

— **Gyalogjáró a református főgimnázium előtt.** A debreceni református főgimnázium előtt tudvalevően az építkezés miatt részben elromlott a régi gyalogjáró, részben az új homlokvonalon kitűzése folytán új gyalogjáróterület keletkezett. Az egyházkerület elnöke az azt kérte, hogy a tanács csináltasson ott aszfaltjárót. A tanács azonban azt a lehetetlen határozatot hozta, hogy ott téglából építteti meg a gyalogjárót. Csodálatos és érthetetlen ez a fölfogás és a ragaszkodás a téglagyalogjáróhoz, amikor itt egy modern, új épület előtt elvonuló gyalogjáró építéséről van szó, amely aszfaltból aligha kerülne többre, mint téglából és legalább modern, szép és tartós burkolatot adna.

— **A vásártéri Uránus nvári-színházban** szombaton este 8 órai kezdettel előadás tartatik. A kiemelkedő sláger-kép címe „Az örült gyermekek” népdráma 3 felvonásban. Azonkívül remek kísérő műsor.

— **Baleset operációval.** Sulvos kimenteleli baleset történt ma reggel az egyik téglavetőben. Nagy Sándor 46 éves téglagyári munkás a téglasajtóval dolgozott, mikor a gép jobbkezt elkapta s annak három ujját annyira összeroncolt, hogy ma délután a kórházban meg kellett operálni. Állapota súlyos.

— **A városi tanács részvénytársasági közgyűlésen.** A debreceni Termény- és Áru-raktár e hó 28-án tartja meg közgyűlését, amelyre Debrecen város tanácsa a város, mint érdekelt részvényes képviselőjében Magoss György dr. főügyészt és Körner Adolf főjegyzőt küldte ki.

— **Kivégzett rablógylkos.** Münchenből jelentik: A müncheni törvényszék udvarán ma reggel félhét órakor felakasztották Strasser gyilkost, aki hetekkel ezelőtt Levinsky katonai attasét és egy rendőrt megölt.

— **Elővételben** kiválthatja egész nap az „Uránus” mai előadásaira a belépőjegyét. Két és fél óras előadás. Ferenczy Károly utolsó fellépéssel. Telefon 3-28. sz.

MAGYAR VILÁG KÁVÉHÁZ
BUDAPEST, Kossuth-Lajos u. 18.
AZ ELŐKELŐ KÖZÖNSÉG VALAMINT KÜLFÖLDIEK ÉS VIDÉKIEK TALÁLKOZÓ-HELYE.
ÉJJELE-NAPPAL NYITVA. HIDEG ÉS MELEG KONYHA.

— **Ma utóliára látható az Uránus (Korona-passzage) mozgó-színház pompás műsora.** 1. Gaumont-hirdető, multheti világese-mények. 2. Boly repülési rekordja, kacagató. 3. A fecske-pár álma, humoros. 4. A megtakarított 5 dolláros, amerikai humoreszk. 5. Jogom van a boldogságra, társadalmi dráma 4 felvonásban. Főszereplő Tony Sylva. Ezen pompás műsorban Ferenczy Károly, az országos híri kabaré-művész tartja bucsufellépését új műsorral. Mérsékelt felemelt helyárak. Előadás kezdete pontosan 7 órakor, folytonos bemenet, utolsó előadás kezdete fél 10 órakor.

— **Csak Török-pezsögöt igyunk,** minden jobb üzletben kaphatja.

— **Gyujtogató asszonyok.** Kisvárdáról jelentik: Dombrád községben Berki Józsefné felgyújtotta a házat, hogy a biztosítási összeghez jusson. Másnap ugyancsak Dombrád községben ismét tűz támadt Polyák Ferencné házában. Oltás közben megtalálták a tüzelőt az asszony egy petróleumba mártott ruháját. Mindkét gyujtogató asszonyt a csend őrség letartóztatta.

— **Védekezés a száj- és körömfájás ellen.** A városi tanács ma Reitz János főállatorvos előterjesztésére elhatározta, hogy a száj- és körömfájás elleni védekezés érdekében a határon 600 korona díjazás mellett egy őrt fog alkalmazni.

— **A fazekas-társaság földje.** A debreceni fazekas-társaság évtizedek óta bérben bír Debrecen városától egy nagyobb földterületet. Ez a bérlet most lejárt s a tanács mai ülésén a társaság kérésére kimondta, hogy a bérletet a régi árban meghosszabbítja.

— **Solingeni és angol acél zsebkések,** ollók, borotvák és nyíró készülékek olcsó szabott árakon **Mentze Henrik-nél** Piac-utca 38. szám.

— **Egy kocsi rézpénz.** Kecskemétről írják: Egy rendkívül különleges asszony ság lakik Kecskeméten, akivel a legtöbb baja a hatóságoknak van. Különösége általában a hatóságok iránt való teljes bizalmatlanságból áll. Mint irástudó öreg néni, levelez a miniszterekkel s alig mulik el félév, hogy a királynak is ne írjon panaszokat és fellelőntéseket. Özvegy Macsi Vencelnének hívják ezt a nénit. Nemrégiben megvette Nagy János adóperintári ellenőr házát és mint vételárral, egy kocsi rézpénzzel állított be az eladóhoz. A legérdekesebb az, hogy bár vagy negyven esztendeje adófizető, az adóit mindig egyenesen a pénzügyigazgatósághoz küldi postán. Wekerle minisztersége alatt annak a címére küldte. Általában a legnagyobb foku bizalmatlansággal van az alsóbb hivatalok iránt és nincs sem a törvényszéken, sem a városházán olyan tisztviselő, aki ellen már fegyelmi feljelentést ne tett volna.

— **Osztálysorsijáték.** Az osztálysorsijáték mai húzásán 50,000 koronát nyert 109336.
30,000 koronát nyert: 77480.
10,000 koronát nyert: 62107.
5000 koronát nyertek: 4522 81274.
2000 koronát nyertek: 2431 5314 7912
10484 12637 14343 28462 30152 30688 31835
33535 36591 36858 40105 44310 45867 47561
48001 48270 48969 51779 59212 62311 63791
66374 79086 80576 80617 81924 82390 101809
102219 103394 104880 105102.

Ezenkívül több 1000 és 500 koronás nyereményt húztak ki.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti ertéktözsde.

Magyar hitel	828 60
Osztályk hitel	624 60
4 százalékos koronajáradék	81 15
Államvesszi	69 7
Jelszóbank	28 75
Rémanmány	680
Halgótarjáni	768
Köszüli vasút	688

Irányszat:
Magánleszámitolási kamatláb:
Bécs 5%, %/, Berlin 5%, %/ London 4%.

Budapesti gabonátözsde.

Szara E. (Strausz és Köölg) debr. bismányos távirati jelentése	
B. sa májusra	10 88
októberre	11 62
1914. ápr.	8 95
Rö. októberre	8 78
szeptemberre	7 65
Zab októberre	
szeptemberre	7 80
Tengeri 1918. év szeptemberre	6 96
máj	

Készára változatlan.

Fizetéseketelenségek. A bécsi hitelezői védegyelet a következő fizetéseketelenségeket jelenti: Berg Márton és társa szabócég Budapest, Váci-utca 40., Zana Ferenc Kecskemét, Frank Vilmos Öreglak, Fried Lipót Békéscsaba (csőd).

Csödtömegeladási hirdetmény.

Mint vb. Róth Antal csödtömeggondnok ezennel közhírré teszem, hogy a csödtömeghez leltározott, abban l. 1—32. tétel szám alatt fölvezt 11732 korona beszerzési és 2092 korona becsértékü üzleti berendezést és berendezési tárgyakat, továbbá ll. 1—614. tétel szám alatt felvezt 7745 korona 20 fillér beszerzési és 4745 korona 30 fillér becsértékü árukat, nem különben a ll. felvezt 1—40. tételszámu 959 korona 86 fillér beszerzési és 504 korona becsértékü árukat az ideiglenes csödtömegeladási tárgyakról a debreczeni kir. törvényszék mint csödtömeggondnok által jóváhagyott határozata alapján zárt ajánlati versenytárgyalás útján eladom.

Az ajánlatok zárt borítékban a csödtömegeladási elnökhöz: Dr. Szűcs Géza debreczeni ügyvéd urhoz (Széchenyi-u. 14. sz.) nyújtandók be és ugyancsak nála fizetendő le a becsérték 10%-a, mint bánatpénz.

A berendezésre és berendezési tárgyakra, úgy az árukra külön-külön is lehet ajánlatot tenni.

A zárt ajánlati versenytárgyalás határideje **1913. évi október hó 1-ének délután 5 órája.** Ugyanekkor fog a választmány az ajánlatok elfogadása, vagy el nem fogadása fölött dönten.

A versenytárgyalás további feltételei a következők:

1. A választmány fenntartja magának a jogot, hogy az ajánlatok felett szabadon határozzon és a jelzett időben megtartandó választmányi ülésen az ajánlatot tevők között s esetleg szóbeli versenytárgyalást is tarttasson.

2. A csödtömeg az eladásra bocsátott áruknak sem minőségéről, sem mennyiségéről, sem pedig a leltár helyességéről zavartosságot nem vállal. Megjegyzetik azonban, hogy az áruk becslése szakértő becsüs közbenjöttével eszközöltetett.

3. Vevő az ajánlat elfogadásától számított 48 óra alatt az árukat átvenni és ugyanakkor a vételárat kifizetni tartozik s amennyiben a vevő az ajánlati feltételeknek eleget nem tette, bánatpénzét a csödtömeg javára elveszti és ezen felül kártérítési kötelezettsége épségben marad.

4. Vevő azon helyiségeket, hol az áruk jelenleg vannak, használni jogositva nincsen, hanem köteles az árukat onnan az ajánlat elfogadásától számított 48 óra alatt elszállítani.

5. A vételi illetéket vevő viseli.

6. A leltár és az áruk tömeggondnok közbenjötté mellett bármikor megékinthetők. Debreczen, 1913 szeptember hó 25.

Dr. Révy Nándor,
tömeggondnok.

!! MEG

MO

uri s

a leg

DIVAT

város

érde

s 2t

MOSKO

Üzletem

tán a ra

az alatt

rint olcs

mellett

Női felöltő

8

Női felöltő

12

Női felöltő

14

Leánykabá

8

Leánykabá

12

Leánykabá

4

Női costü

18

Női costü

35

Leánycostü

15

Gyermekg

Pongyolák

Bluzok

Ha

S

n

fe

Pia

:: a fő

Tíz szög 50 fillér, azontul minden szó 5 fillér, a legkisebb hirdetés 50 fillér. ::

APRÓ HIRDETÉSEK

Vastag betűből szedve minden szó 10 fill. Apró hirdetések előrefizetendők. ::

Vidékről
apróhirdetéseket legelőszertőbb postautalvánnyal feladni. Az apróhirdetés szövege a postautalvány szelvényén előír. — Zárt levélben is lehet; akkor a hirdetés ára levélhelyegben csatolandó.

Apróhirdetésre
telefonon felvilágosítással nem szolgálunk.

Jellegű leveleket
csakis kellő igazolás ellenében ad ki a kiadó hivatal.

A Debreczeni Független Ujság
telefon számai:
Szerkesztőség 3-39
Kiadóhivatal 3-39 és 18
Nyomda 18

Levelezés
Jellegű levélnél a hirdetés száma is kériatik.

'Drága kis Uracskám!
A jelen örömtől áthatva, holdogán ölel, csókol a Téged igazán szerető apró Aszszonykáid. 316

Jobb
iparos csinos varróleány szórakoztatására vágyik. 'Sorsüldözött' jelgére kér levelet a kiadóhivatalba. 317

Szobaleány
vagy szakácsnő ismerettségét keresem 'Komoly' jelgére a kiadóba. 318

Előkelő
hirtelen szöke uri gyerek, csakis előkelő urhölgy ismerettségét keresi. Választ 'Unalomgyűlölő' jelgére kér a kiadóhivatalba. 271

Szobaleány
férjhez menne szerény iparoshoz, van 1000 korona készpénze. Levelet 'Tisztességes' jelgére kér a kiadóhivatalba. 278

EGYEDÜL ÁLLÓ
árva, 75.000 korona készpénzhezománnyal, és teljesen független orosz hölgy, 150.000 korona vagyonnal, sürgősen férjhez mennének. Csakis komoly szándékuak, vagyon, válás mellékes, jelentkezzenek: 'Hymen', Berlin, Elisabethstrasse 66. 2018

Állami
kinevezett tisztviselő 25-30 év körüli feleséget, illetőleg gondos anyát keres gyermekeihez. Kimerítő, fényképes és teljes című levelekre válaszol, melyeket 'Családi élet' jelgére kér a kiadóhivatalba. 269

Férjhez
adnám 22 éves csinos, izr. vidéki hugomat 8000 korona hozománnyal, szép kelengyével. Levelet 'Kereskedő' jelgére kérek a főpostára. 268

OKTÓBERI MÁV. MENETREND
már megjelent és 20 fillérjével kiadóhivatalunkban, Piac-utca 49 és az összes dohánytőzsdékben kapható.

PARADICSOMOT
mázsáját 12 koronától 14-ig szállít 2275
Láng Nándor
Eger, Hevesmegye

Különléte

Mig a készlet tart
az új Béka áruházban Piac- és Hatvan-utca sarkán legújabb faconis selyem bluzok 10 korona. Szövet etamin és batizt bluzok 5 korona, 1 vég angol vászon finom szálú 11 korona, egy kész rumburgi lepedő varrás nélkül 2-40 korona, szövet maradékok 140 cm széles 3 korona. Férfi ingek és fehérneműk remek választékban. Fiu és leánykaruhák remek választékban. Csekély bevásárlásnál sok pénz takaríthat meg a Béka áruházban. 1715

VIZVEZETÉK,
csatornázás, központi fűtéseket szakszerű kivitelben jótállás mellett. Tervrajzot és költségvetést díjtalanul készítik. Házak évi jókarban tartását csekély díjazásért vállallom. Gyenes Antal, Miklós-utca 29. sz. Telefon 379. 34

MAISON BIRO
angol női szabó Szalonját, mely 8 évig Budapesten létezett, Debreczenben Deák Ferenc-utca 13. szám alá helyezte át. Mérték után készít finom szövethölgy selyem héléssel. Kosztümöt 90, raglánt 70, plüss kabátot és színházi köpenyt 100 K. Hölgyek által hozott kelméből fazon 40 K. Elsőrendű munka. 2217

OKTÓBERI MÁV. MENETREND
már megjelent és 20 fillérjével kiadóhivatalunkban, Piac-utca 49 és az összes dohánytőzsdékben kapható.

Kosztot
és teljes ellátást kaphat 2-3 tanuló, egyedül álló özvegyasszonytól, kinek szép lakása van. Gyermekekre nagy gondot tud fordítani. Czím Kleinné, Aranyjános-utca 16. szám. 880

Állás

Gyermektelen
özvegyasszony egy nagyobb iparvállalatnál alkalmazást nyer. Olyan erélyes nő, akik nagyobb háztartást önállóan vezettek, előnyben részesülnek. Cím a kiadóhivatalban. 2228

Betegápolónak
ajánkozik szakképzett fiatalember mérsékelt díjazással. Cima kiadóban.

Czimbalmot
tanít előkelő tanárnő, kitűnő módszer szerint. Csak még néhány szabad órája van. Cím a kiadóhivatalban. 959

Lakás

Miklós-
utcai 21 szám alatt egy nagyobb udvari lakás azonnal, vagy november 1-re kiadó. Irodának is nagyon alkalmas. 836

Bol helyiség
Miklós-utca 22. szám alatt olcsón, azonnal kiadó. Mészárszéknek, hentesnek vagy borbélynek igen alkalmas. Értekezhetni a fűszerüzletben.

3 szobás
modern utcai lakás mellék helyiségekkel együtt október vagy novemberre kiadó. Értekezhetni Magos-utca 18. sz. alatt.

Lakatos-
vagy asztalosműhelynek való helyiség és egy szoba kiadó. Széchenyi-utca 44. szám. 727

Püspökladányban a Royal-szállodában
minden időben kényelmes szobák, meleg és hideg ételek kaphatók. Mérsékelt árak, pontos kiszolgálás. Csengő a kapunál. A n. é. utazó közönség becses pártfogását kéri: Szántó Márton, tulajdonos. 1801

OKTÓBERI MÁV. MENETREND
már megjelent és 20 fillérjével kiadóhivatalunkban, Piac-utca 49 és az összes dohánytőzsdékben kapható.

OKTÓBERI MÁV. MENETREND
már megjelent és 20 fillérjével kiadóhivatalunkban, Piac-utca 49 és az összes dohánytőzsdékben kapható.

Értesítés !!

Van szerencsém a n. é. vadászközönség b. tudomására hozni, hogy Piac-utca 75. szám alatt levő fegyverműves műhelyemet, mely 1899. év óta fentáll, **Piac-u. 52 sz. alá helyeztem át**, hol minden szakmába vágó munkátszakoszerűen, pontosan és jutányos ár mellett készítek. A n. é. vadászközönség b. pártfogását kérve 1973

SKOTH SÁNDOR
fegyverműves
Debreczen, Piac u. 52. sz., az udvarban, megyeház mellett.

Adás-vétel

Butorok
legelőszertőbb kaphatók, havi részletfizetésre is. Weisz Gyula asztalos és kárpitosnál, Széchenyi-u. 19. Minden kárpitos munkát felvállal. 1923

Boroshordók,
táposókádak használt és új leszállított árban Péterfia 76. 2230

Lakbér szabályzat,
házbérmegállapítás, kapucédula mindenféle helyiség részére, házirend, házadó megterítés, építkezési, lakhatási engedély iránti kérvények és lakás bérbeadási jelentések, lapunk kiadóhivatalában kaphatók. 172

Konyha- és előszobabehendezések készen kaphatók nagy választékban Weisz Ferenc asztalosnál, József kir. herceg-utca 7. szám. Telefon: 10-90. 1

Eladó szőlőtérmet
az Andaházy-Szilágyi intézet sestetakerti telkén 2 nyilas szőlő termése október hó 2-án délután 3 órakor a legtöbbet igérőknek a helyinen el fog adni. 2284

Üzlet

CIRIN
parket és linoleum keletkezés nélkül fényes és sikos. Aparkettet szép világosan tartja — Kapható a DEUTSCH-üzletekben. 13

VALÓDI
édes, nemes szegedi paprikakülönlegességek óriási raktára Lindenfeld J. Jenő fűszer-, gyarmatárú nagykereskedésében, pénzügyi palota. Telefon 79. sz. 1755

OKTÓBERI MÁV. MENETREND
már megjelent és 20 fillérjével kiadóhivatalunkban, Piac-utca 49 és az összes dohánytőzsdékben kapható.

Iskolaöltönyök

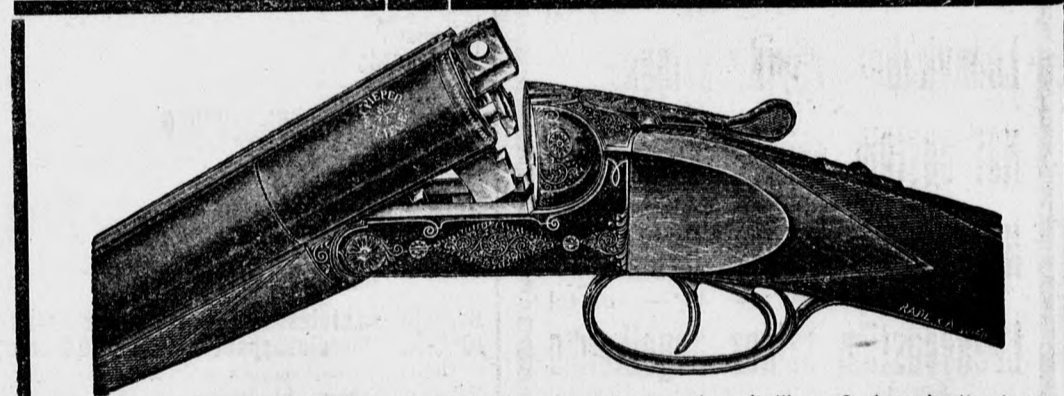
leszállított árban

Grünfeld Adolf és Társa

férfi-, fiu- és gyermekruha-üzletében

Debreczen, Kistemplom mellett,

sarok bolt, kaphatók.

Van szerencsém a n. é. vadászközönség szíves tudomására hozni, hogy az új angol villanyerőre berendezett automatikusan működő löporadagoló-gépnünk, amelyen az osztrák-magyar füstnélküli löport ezredgramm pontossággal lemerhetjük, megérkezett. Füstnélküli töltények száza kemény serrettel és kátránylemezessé főtással 16-os K 13-., 12-5s K 15-., Töltények megyel telefonunk után megrendelhetők és postán is szállíthatók lesznek. Telefonszám: 12-69. Kiváló tisztelettel!

Ladányi József és Társa Debreczen, Piac-utca 83. sz., a Royal-szállóval szemben.

Szülők figyelmébe!

A közeledő iskolaév alkalmából megtekintésre ajánlom legszebb kivitelű és legjobb anyagból készült

férfi-, fiu- és leánykaruháimat.

Az árak kitűnő minősége által nagy megtakarítás érhető el.

NEUMANN M.

cs. és kir. udvari kamarai szállító

DEBRECZEN, PIACZ-UTCZA 51. SZÁM.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában, Piac-utca 49., a főpostával szemben.

DEB

ELŐFIZETÉSI ÁR...
NEGYEDÉVRE 3...
RONA 50 FILLÉR

Uj

lyok háboruja T...
háboru Bulgária...
gária és Román...
borus hírek érke...
szól a hir, hogy...
Albánia és Szer...
Szerbia mozgós...

Beigazolóló...
államférfiu mo...
kán egy örökös...

Amolyan...
rint való béke...
sem. Határvill...
falvak fiókhábo...
fől a fejét. Sz...
az albánoknál...
harmadik-negy...
halállal távozik...
lefolyt s hossza...
bá, nyersebbé t...
sok fegyver kir...
amogy is volt...
őska. Most so...
kezükbe, azonf...
ket ha eldugtak...
rezni. Azonfe...
madt.

Azután, a...
ciónak nagyra...
az elért eredm...
szerrel vett el...

NYAK

A fel

Eljött hozzá...
képi, remegő...
bitgató szemű...
amelyet a szor...
sek emléke m...
lyen keserves...
lita kis fészke...
és a hozzájár...
mindig egyedül...
egymást felvált...
ban, szivének, é...
bántó.

— Olyan...
pal csak rágód...
sirok! Hová fo...
tét. Három évi...
tékeny férj dur...
den keserve kö...
— A férjem...
semmi kis flört...
volt a nagy ok...
A férfi ké...
át e féligazság...
lyen lesz majd...
ejtő uralma, a...
sága rémes.

— Inkább...
— Ez a pe...